

Аналіз учительської анкети

З метою оцінювання якості освітніх і управлінських процесів в гімназії, вдосконалення роботи закладу та планування освітньої діяльності проведене анонімне анкетування педагогів з використанням Googl-форми. В опитуванні взяли участь 33 педагоги, що становить 73,3% від загальної кількості вчителів.

Питання анкети стосувались таких напрямків діяльності:

- 1) Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогів.
- 2) Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
- 3) Дотримання норм академічної доброчесності.
- 4) Правила поведінки у закладі, дотримання заходів проти булінгу та дискримінації.
- 5) Робота з батьками.
- 6) Управління закладом загальної середньої освіти.

1.Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогів

Безперервна освіта педагогів здійснюється за допомогою програм підвищення кваліфікації вчителів різними шляхами. Для професійного розвитку педагогів створюються відповідні умови.

Опитування показало, що 90,9% респондентів вважають, що у закладі освіти створені умови для постійного підвищення кваліфікації педагогів, їх чергової та позачергової атестації. Серед форм підвищення кваліфікації педагоги надають перевагу самоосвіті, вебінарам, курсам при ІППОЧО, а також методичним семінарам, майстер-класам і тренінгам. Найменше педагоги зорієновані на здобуття он-лайн освіти.

Серед тематик для професійного зростання упродовж останніх 5 років педагоги здебільшого обирали питання методики викладання предметів та курсів використання ІКТ в освіті. Менше уваги приділяли питанням психологічної роботи з підлітками, формам організації освітнього процесу та створенню безпечного освітнього середовища. Учителі практично не цікавляться питаннями законодавчого забезпечення освітнього процесу, організації інклюзивної освіти тощо.

Більшість педагогів (81,8%) вважає, що для їх професійного розвитку будь-які перешкоди у закладі освіти відсутні. 15,2% відзначили, що існують інші причини, які перешкоджають їх професійному зростанню.

Рекомендація

Згідно п.15 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ №800 від 21.08.2019 зі змінами Постанови КМУ №1133 від 27.12.2019) обирати різні напрями підвищення кваліфікації, у т.ч. з розвитку управлінських компетентностей з метою ознайомлення з законодавчими нормами забезпечення освітнього процесу.

При розробленні календарно-тематичного планування педагоги в основному використовують рекомендації Міністерства освіти і науки України (93,9%) та зразки, що пропонуються фаховими виданнями (60,6%). Значна частина педагогів опирається на власний досвід (57,6%) та використовує розробки з інтернет-сайтів і блогів, які стосуються викладання конкретного предмету (54,5%). Також при календарно-тематичному

плануванні 45,5% учителів вбачають доцільною спільну роботу з колегами. Нерідко педагоги й запозичують досвід колег (39,4%).

Педагоги достатньо активно поширюють й власний педагогічний досвід.

(Проте, опитування показало деяку розбіжність у відповідях, оскільки не може бути 57,6% учасників конференцій і 78,8% тих, хто поширює через участь в них власний педагогічний досвід)

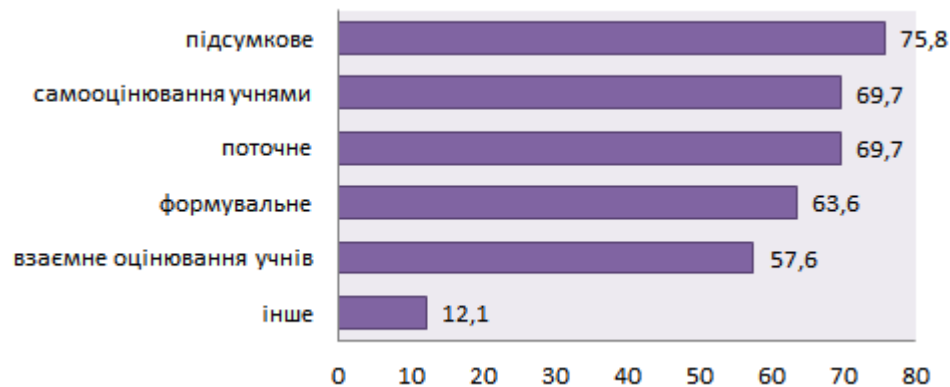
2. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

На питання «Яку підтримку Ви надаєте здобувачам освіти в їхньому навчанні?» відповіді респондентів можна згрупувати за такими напрямками:

- 1) Консультативна допомога (надання індивідуальних, групових та колективних консультацій) – 30,3%.
- 2) Психологічна допомога (бесіди, створення психологічного комфорту на уроці, мотивація освітньої діяльності) – 24,2%.

- 3) Застосування особистісно-орієнтованого та індивідуального підходів до організації навчальної діяльності – 24,2%.
- 4) Методична допомога (способи опанування навчальним матеріалом) – 12,1%.

Педагоги доволі широко використовують різноманітне оцінювання здобувачів освіти: від підсумкового (75,8%) до взаємооцінювання (57,6%), що ілюструє подана нижче діаграма.

Для оцінювання навчальних досягнень школярів 75,8% педагогів адаптують критерії МОН до умов роботи закладу; 69,7% розробляють власні критерії, в тому числі спільно з дітьми; 30,3% використовують виключно рекомендації МОН; 3% вважають, що критерії для оцінювання учнів не потрібні. Інформують здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року 75,8% педагогів. Ще 57,6% роблять це перед вивченням кожної теми. Застосовують індивідуальне пояснення критеріїв 36,4%, а розміщують критерії оцінювання на веб-сайті або інтерактивній платформі закладу освіти лише 12,1%. Є й такі, що не інформують про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, оскільки курс не передбачає цього. Взагалі не здійснює оцінювання школярів один педагог (3%).

На питання «Чи спостерігаєте Ви особистісний поступ здобувачів освіти і з чим він пов'язаний?» дали відповідь тільки 22 педагоги (66,7%). З них 8 респондентів вважає, що особистісний поступ обумовлений мотивацією до навчання, 2 – матеріальними можливостями родини. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що педагоги опинились перед викликом сучасної освіти – підтримка благополуччя учнів і залучення їх до навчання, що у цілому є й світовою проблемою.

3.Дотримання норм академічної доброчесності

У гімназії розроблене та затверджене педагогічною радою Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу, яке розміщене на сайті закладу. Педагоги зазначили, що основний спосіб у який вони доносять до дітей правила і принципи академічної доброчесності – це проведення бесід (78,8%). Крім того частина з них відзначила (69,3%), що на уроках дають такі завдання, які унеможливають списування учнями. Разом з тим, жодний педагог не зміг описати власних кроків щодо забезпечення академічної доброчесності у своїй професійній діяльності.

На питання «Що саме Ви робите для забезпечення академічної доброчесності у своїй професійній діяльності?» більшість педагогів зійшлись на таких твердженнях:

- Інформую учнів про необхідність дотримання норм академічної доброчесності, спрямовую зміст завдань під час проведення навчальних занять на творчу та аналітичну роботу школярів, застосовую компетентнісний підхід у навчанні.
- Прошу учнів при виконанні проектних/пошукових робіт вказувати джерела інформації.
- Готую завдання, щоб унеможливити списування.
- Проводжу бесіди, доводжу на прикладах доцільність дотримання академічної доброчесності.
- Дотримуюсь норм закону про авторське право
- Не користуюсь анонімними джерелами.
- Не порушую авторські права.
- Не списую і посилаюсь на автора при використанні додаткових матеріалів.
- Розробляю власні завдання, тести.
- Керуюсь лише власними напрацюваннями, працюю над розвитком творчого мислення, орієнтуюсь на положення про академічну доброчесність.
- Проводжу з учнями бесіди та виховні години.

Поруч з тим, серед загальної кількості педагогів, є певна частка вчителів, які надали формальні відповіді на кшталт «Дотримуюсь академічної доброчесності» (21,2%).

З питанням академічної доброчесності тісно пов'язане питання проведення антикорупційних заходів у закладі загальної середньої освіти. Опитування педагогів показало, що в гімназії проводиться інформаційні та освітні заходи, спрямовані на формування негативного ставлення до корупції. 93,3% респондентів відмітили, що такі заходи проводяться з усіма учасниками освітнього процесу.

Рекомендація

Для ознайомлення з досвідом впровадження академічної доброчесності у практику роботи учителям пройти онлайн-курс на платформі EdEra «Академічна доброчесність»

4.Правила поведінки у гімназії, дотримання заходів проти булінгу та дискримінації.

У закладі розроблено та підписано Меморандум співпраці між педагогами, учнями та батьками Чернівецької гімназії №5 та Чернівецької спеціалізованої школи I ступеня №23, одним із пунктів якого (пункт 2.3) визначені правила поведінки здобувачів освіти.

На питання «Чи розроблені у закладі освіти правила поведінки та учасники освітнього процесу дотримуються їх?» відповіді респондентів розподілились таким чином:

Практично четверта частина педагогів (26,4%) відзначила, що учасники освітнього процесу не завжди дотримуються правил поведінки.

В гімназії розроблені і затверджені заходи з протидії булінгу. 60,6% вчителів вважає, що у закладі відбувається швидке реагування на будь-які випадки проявів насильства в учнівському середовищі. Проте, 36,4% педагогів зазначили, що не стикались з проявами булінгу в класних колективах. *Такі відповіді насторожують, оскільки проявів в учнівському середовищі багато (наприклад, штовханина, стусани, бійки, принизливі жести, образливі слова тощо) і вчителі (не тільки адміністрація закладу) повинні на них у відповідний спосіб реагувати.*

У закладі освіти проводиться навчання, просвітницька робота за участі відповідних служб/органів/організацій для учасників освітнього процесу з метою виявлення ознак булінгу (цькування) та запобігання його прояву. Регулярність проведення таких заходів з усіма учасниками освітнього процесу підтвердили 81,8% педагогів. Проте, 3% педагогів вважає, що у закладі освіти не проводять подібні інформаційні заходи.

Одним із значимих питань функціонування закладу освіти є протидія будь-яким проявам дискримінації (стаття 7 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Свою роль у запобіганні проявам дискримінації у закладі освіти педагоги вбачають у здійсненні превентивної просвітницької діяльності, проведенні профілактичних занять, індивідуальних бесід з учнями і батьками, участі у відповідних проектах. Разом з тим, у значної частини педагогів є нерозуміння суті поставленого питання або відповідь на нього взагалі відсутня (54,5%). Ще 24,2% респондентів надали відповідь на нього: «Ніяк».

Рекомендації

Запланувати і провести у наступному навчальному році Тиждень права або іншу форму навчання педагогів та учнів під загальною темою «Освіта без дискримінації: формування дитячого світогляду через учительську позицію» //

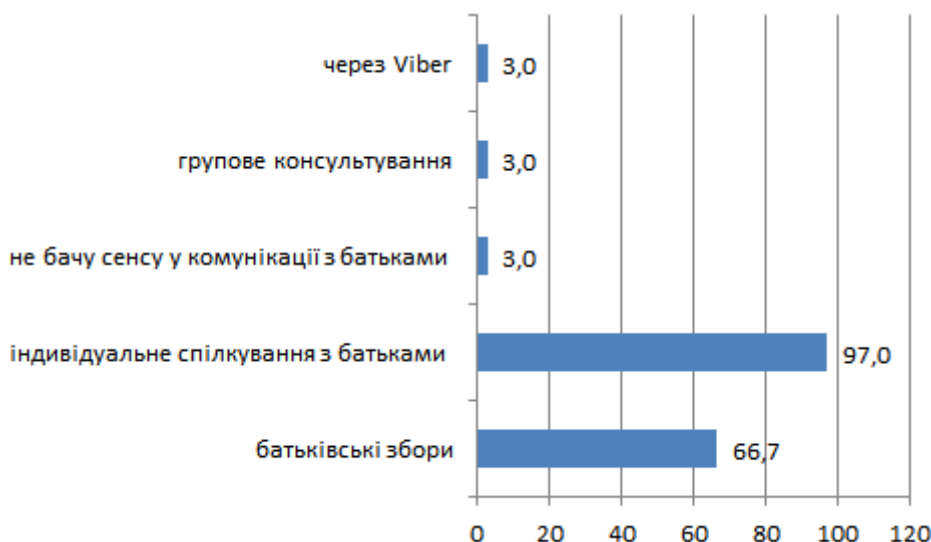
<https://naurok.com.ua/post/osvita-bez-diskriminaci-formuvannya-dityachog-o-svitoglyadu-cherez-uchitelsku-poziciyu> або «Як створити центр антидискримінаційної освіти в школі» //

<https://www.slideshare.net/GenderCentre/ss-161335758>

5.Робота з батьками

Одним із напрямків роботи педагогічного колективу є співпраця з батьківською громадськістю, долучення батьків до позакласної та виховної роботи.

Найпоширенішою формою роботи з батьками є індивідуальні бесіди, які проводять практично усі педагоги (97,0%). Для ефективного зворотного зв'язку класні керівники почали використовувати соціальні мережі, розпочалась робота переходу до групових консультацій батьків, у яких існують спільні проблеми.

6.Управління закладом освіти

Педагогічний колектив в основному задоволений освітнім середовищем та умовами праці, мотиваційними заходами, які практикуються у закладі освіти. Поруч з цим 6,1% респондентів вважає, що система мотивації не зовсім відповідає принципам демократичності і гласності.

Чи задоволені Ви освітнім середовищем та умовами праці у закладі?

Чи задоволені Ви мотиваційними заходами, які практикуються у закладі освіти?

Управління навчальним закладом більшість педагогів оцінила на високому рівні (таблиця 1)

Таблиця 1

Рівень управління закладом освіти

Перелік тверджень	Так	Пере- важно так	Пере- важно ні	Ні
Керівництво відкрите для спілкування	84,8	15,2		
Керівництво та педагогічні працівники співпрацюють і забезпечують зворотній зв'язок щодо їхньої праці	81,8	18,2		
Керівництво враховує пропозиції, надані педагогічними працівниками щодо підвищення якості освітнього процесу	84,8	18,2	3,0	
Педагогічні працівники можуть без побоювань висловлювати власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією керівництва	57,6	30,3	12,1	
Розбіжності, які виникли між педагогічними працівниками та керівництвом школи, вирішуються конструктивно	69,7	21,2	9,1	
У закладі освіти застосовуються заходи, що допомагають педагогічним працівникам адаптуватись до змін умов праці	81,8	15,2	3,0	
Права педагогічних працівників дотримуються у закладі	84,8	15,2		
Керівництво підтримує ініціативи педагогічних працівників щодо розвитку закладу і місцевої громади	87,9	9,1	3,0	

При добре налагодженій комунікації педагогів з адміністрацією гімназії, частина педагогів вважає, що керівництво школи не завжди дослухається до думок підлеглих.

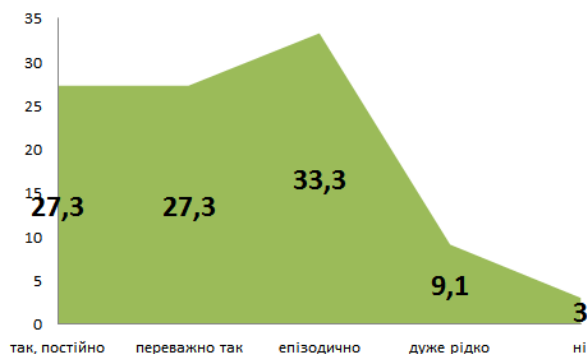
Педагоги гімназії долучаються до розробки документів, що забезпечують діяльність освітнього закладу. Найбільше педагогів долучились до розробки річного плану роботи та стратегії розвитку закладу освіти (педагогічна рада, січень 2020).

Частина педагогів долучалась до розробки антибулінгової програми, положення про академічну доброчесність, освітньої програми закладу та процедур внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Разом з тим 12,1% вчителів взагалі не долучились до розроблення жодного документу. *Сучасне управління закладом освіти, побудоване на демократичних засадах і принципах свободи слова, думки і творчості, академічної свободи, передбачає самостійну ініціативу кожного педагога щодо вирішення питань функціонування навчального закладу. Самоусунення педагогів від розробки документів, які забезпечують діяльність закладу загальної середньої освіти за різними напрямками роботи, свідчить про недостатній рівень такими педагогами розуміння сучасних тенденцій реформування освіти.*

Сьогодні законодавчо закріплена норма про педагогічну раду як постійно діючий колегіальний орган управління закладом освіти (стаття 40 Закону України «Про повну загальну середню освіту»). Рішення педагогічної ради, прийняті в межах її повноважень, вводяться в дію наказами керівника закладу освіти та є обов'язковими до виконання всіма учасниками освітнього процесу. Саме тому важлива безпосередня активна участь кожного педагогічного працівника в обговоренні актуальних питань і прийнятті відповідних рішень. Опитування педагогів показало, що більшість з них (81,8%) вважає, що педагогічна рада функціонує системно і ефективно,

розглядає актуальні питання діяльності закладу, приймає колегіальні і демократичні рішення.

Щодо активної участі у підготовці та проведенні педагогічних рад відповіді розподілились наступним чином:

- так, постійно – 27,3%;
- переважно так – 27,3%
- епізодично – 33,3%;
- дуже рідко – 9,1%;
- ні (ніколи) – 3%.

Рекомендація

Педагогам активніше долучатись до підготовки питань на засіданнях педагогічних рад

Більшість педагогів вважає що у закладі створені безпечні умови роботи, проводяться навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, інструктажі з домедичної допомоги, розроблений алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу.

Чи проводяться у закладі освіти навчання/інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, інструктажі з домедичної допомоги?

Чи розроблений у закладі освіти алгоритм дій у разі нещасного випадку із учасниками освітнього процесу? Ви дотримуєтесь його?

Учителі гімназії відзначили, що в гімназії існує позитивний психологічний мікроклімат та створені усі умови для співпраці:

Педагоги гімназії висловили різні побажання та пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу. На увагу заслуговують такі:

Пропозиція	Коментар
Відкривати три перших класи. Якщо є попит на надання освітніх послуг, то треба їх надавати.	Не дозволяє потужність навчального закладу
Вибрати стабільну спеціалізацію гімназії відповідно до побажань дітей і їх батьків, відповідно до вимог часу (аналізуючи, куди поступають наші випускники, на які спеціальності), наявних вчителів-фахівців, які можуть забезпечити високий рівень викладання і досягнень. Створити відповідні умови роботи. Тоді рейтинг гімназії буде зростати і обдаровані, сильні учні не покидатимуть гімназію.	У самій пропозиції криється протиріччя: якщо спеціалізація стабільна, то вона не завжди враховує побажання усіх дітей та їх батьків. І навпаки. Не зовсім зрозумілим є теза щодо створення відповідних умов роботи. Не завжди рейтинг навчального закладу впливає на рішення дітей і батьків.
Налагодити міжнародне співробітництво	Потрібні конкретні пропозиції для розгляду на педраді

Залучення більшої частки державного фінансування освіти для удосконалення матеріально-технічної бази гімназії і удосконалення освітнього процесу у гімназії	<i>Само по собі школа не може збільшити собі державне фінансування, а удосконалення освітнього процесу й належить до пріоритетів роботи закладу загальної середньої освіти</i>
Розробити систему заохочення як вчителів, так і учнів	<i>Потрібні конкретні пропозиції та їх обговорення з усіма учасниками освітнього процесу. (стаття 16 Закону України «Про повну загальну середню освіту»)</i>

Заступник директора з НВР

Руснак Т.М.